

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Indsatsområder inden for sprøjtemiddel- følsomme indvindings- områder (Nyt kapitel i vejledning om indsatsplaner)

2015 [UDKAST 18.05.15]

Titel:

Indsatsområder inden for Indsatsområder inden
for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder
(Nyt kapitel i vejledning om indsatsplaner)

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2015

ISBN nr.

Indhold

7. Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder	4
7.1 Ny viden om sprøjtemiddelfølsomhed	4
7.2 Lovgrundlaget for udpegning af indsatsområder	4
7.3 Sådan er indsatsområder mht. sprøjtemidler identificeret.....	5
7.3.1 Arealer, som har indgået i udpegningen	5
7.3.2 Udpegningen af indsatsområder er dynamisk.....	5
7.3.3 Udpegede indsatsområder er på kort afbildet som kantede celler	6
7.4 Sammenhæng med eksisterende indsatsplaner	6
7.5 Kommunens vurdering af risiko for forurening af grundvandet	7
7.5.1 Kravet om detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse.....	7
7.5.2 Vurdering af forskellige anvendelser af sprøjtemidler	7
7.5.3 Specielt om konventionel jordbrugsdrift	9
7.5.4 Vurdere forureningsrisiko ud fra overvågningsdata	9
7.5.5 Indsats over for anvendelse af sprøjtemidler i byerne	9
7.6 Mulige begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler	9
7.7 Tilsynet	10

7. Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder

Dette kapitel omhandler indsatsen over for sprøjtemidler i indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder. Vejledningens øvrige kapitler er generelle og også gældende i relation til sprøjtemidler. Vejledningen og dette kapitel skal derfor læses i en sammenhæng. Indsatsområderne er udpeget på sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder på sandjorde.

7.1 Ny viden om sprøjtemiddelfølsomhed

Miljøministeren skal efter gældende lovgivning udpege følsomme indvindingsområder med angivelse af, hvad områderne er følsomme overfor, samt indsatsområder inden for de følsomme indvindingsområder, hvor det er nødvendigt med en særlig indsats til beskyttelse af drikkevandsinteresserne. Lovgrundlaget blev tilvejebragt med lov nr. 479 af 1. juli 1998, om beskyttelse af drikkevandsressourcer og vandforsyning. Udpegning af nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse kunne umiddelbart iværksættes under amternes grundvandskortlægning, mens det faglige grundlag for udpegning af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse var usikkert.

Miljøministeriet har opnået ny viden om sprøjtemiddelfølsomme sandjorder¹ og har anvendt denne viden til under den statslige grundvandskortlægning på sandjorder at udpege sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse. Områderne er hovedsageligt beliggende i Jylland, men der er også et lille område på Fyn. Berørte kommuner vil dermed, som for nitrat, være forpligtet til i indsatsplaner at vurdere behovet for at gennemføre begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler samt andre forurenende stoffer inden for de udpegede indsatsområder. Denne grundvandsbeskyttende foranstaltning er indeholdt i gældende lovgivning og var forudsat, da lovgivningen blev vedtaget.

Der eksisterer fortsat ikke et fagligt grundlag for at identificere sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder på lerjorde², jf. kapitel 3.8.

7.2 Lovgrundlaget for udpegning af indsatsområder

Lovgrundlaget for Miljøministeriets udpegning af indsatsområder inden for følsomme indvindingsområder er vandforsyningslovens § 11 a, jf. kapitel 3.5.2 og 3.7.1.

¹ Naturstyrelsen, 2015: Indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder
Naturstyrelsen, 2005: Sandjorders følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler

² GEUS, 2014: Vurdering af mulighederne for udpegning af pesticidfølsomme lerområder (SFO-ler) på baggrund af eksisterende data

7.3 Sådan er indsatsområder mht. sprøjtemidler identificeret

Godkendelsesordningen for sprøjtemidler sikrer med sine restriktive kriterier generelt mod, at sprøjtemidler udvaskes til grundvandet. Godkendelsesordningen for sprøjtemidler hindrer dog ikke fuldt ud sprøjtemidler i at nå grundvandet, når midlerne anvendes på særligt følsomme jorde.

Eventuel udvaskning af godkendte sprøjtemidler til grundvandet over grænseværdien for grundvand og drikkevand overvåges via undersøgelser af godkendte sprøjtemidler på testmarker i Varslingssystem for udvaskning af Pesticider til Grundvand (VAP). De arealer, som er relevante i forhold til en supplerende beskyttelse gennem en kommunal indsatsplanlægning mht. sprøjtemidler, er derfor sandjorder, som er mere følsomme end testmarkerne i varslingssystemet. På disse arealer kan der således være risiko for udvaskning til grundvandet, selv om sprøjtemidlerne er godkendt og anvendes regelret, se også afsnit 3.7.2.

7.3.1 Arealer, som har indgået i udpegningen

De følsomme indvindingsområder på sandjorde er identificeret ud fra jordens følsomhed over for sprøjtemidler. Dette er baseret på en vurdering af jordens indhold af humus, ler, silt, fint sand og groft sand ned til to meters dybde.

De følsomme indvindingsområder er identificeret ud fra en metodik, som er valid for arealer, som er – eller vil kunne komme – i omdrift dyrkningsmæssigt. De identificerede indsatsområder er dermed beliggende på denne type arealer. Det betyder, at der er en række arealtyper, som ikke har indgået ved udpegningen af de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområderne. Det er typisk byarealer, da metodikken ikke er valid for arealer, hvor øverste jordlag er ændret markant eller fjernet. Byarealer er i denne sammenhæng identificeret³ som tæt og åben bebyggelse, industri og handel, vej og jernbanearealer, havneområder, større anlægsområder, byparker og kirkegårde. Desuden er metodikken ikke valid for strand, klitter og sandflader og ferske enge, hvorfor disse arealer ikke har indgået ved udpegningen. Endelig er lavbundsarealer⁴ med en opadgående vandbevægelse ikke potentielt sprøjtemiddelfølsomme, da udvaskning til grundvandet ikke vil forekomme her. Lavbundsarealer indgår således heller ikke i udpegningen.

Da den målrettede beskyttelse af grundvandet sker inden for OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD, er det alene særligt følsomme jorde beliggende inden for disse områdeudpegninger, som er udpeget som sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder. De følsomme indvindingsområder er identificeret uden yderligere hensyntagen til den aktuelle eller fremtidige arealanvendelse.

De sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder er alene udpeget på arealer, hvor den nationale grundvandskortlægning er færdiggjort.

Inden for de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder er der, som for nitrat, udpeget indsatsområder, hvor der afhængig af arealanvendelse, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcerne er behov for en særlig indsats til sikring af drikkevandsinteresserne. Da de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder alene er udpeget på arealer, som har eller kan få en arealanvendelse, som indebærer mulighed for anvendelse af sprøjtemidler, er de udpegede indsatsområder sammenfaldende med de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder.

7.3.2 Udpegningen af indsatsområder er dynamisk

Sandjorder med størst følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler befinder sig primært på de mest grovkornede områder på den jyske hedeslette i Midt- og Sønderjylland, men findes også

³ Arealer, hvor metodikken ikke er valid, er identificeret ud fra arealanvendelser efter Corine Land Cover Danmark, 2006-data, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet 2009

⁴ Lavbundsarealer er identificeret ud fra data fra Danmarks Miljøportal.

enkelte andre steder i Jylland samt på Fyn. Alt i alt udgør indsatsområderne inden for de sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder p.t. ca. 115 km².

I takt med at alle OSD bliver grundvandskortlagt, og der fremadrettet kortlægges nye indvindingsoplande uden for OSD, vil Miljøministeriet for disse nye kortlagte områder udpege følsomme indvindingsområder og indsatsområder.

Ny viden kan betyde, at der senere bliver behov for at supplere med nye indsatsområder.

Endelig kan det på sigt blive aktuelt at udpege sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder for lerjorder, hvis det faglige grundlag gør det muligt.

7.3.3 Udpegede indsatsområder er på kort afbildet som kantede celler

Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder er afbildet som kantede celler i kortbilagene til Miljøministeriets bekendtgørelse om udpegnings og administration mv. af drikkevandsressourcer. Den kantede udformning skyldes, at sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder med den anvendte metodik og det bagvedliggende datagrundlag er identificeret som celler med en størrelse på 30 x 30 meter. Cellerne kan ikke udglattes til bløde kurver uden at ændre det bagvedliggende datamateriale og tilhørende klassifikationer.

Til sammenligning præsenteres nitratfølsomme indvindingsområder og indsatsområder inden for disse som udglattede områder, jf. kortbilagene til Miljøministeriets bekendtgørelse om udpegnings og administration mv. af drikkevandsressourcer. Nitratfølsomme indvindingsområder er udpeget ved anvendelse af andre typer datasæt, hvor en udglatning eller interpolation af celler til bløde kurver er i overensstemmelse med datagrundlaget.

7.4 Sammenhæng med eksisterende indsatsplaner

Lovgrundlaget for indsatsplanlægning er beskrevet i kapitel 3.3. Der henvises i øvrigt til vejledningens generelle kapitler, jf. kapitel 3 - 6.

Kommunerne har gennem nogle år arbejdet med indsatsplaner for indsatsområder inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Da der i dag kun er vedtaget et begrænset antal kommunale indsatsplaner, og da de udpegede indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder vedrører meget begrænsede arealer, vurderer Naturstyrelsen, at ganske få eksisterende indsatsplaner vil skulle revideres. I den forbindelse er det også væsentligt, at eksisterende indsatsplaner har skullet forholde sig til risikoen for forurening af grundvandet med andre stoffer, herunder sprøjtemidler.

Ifølge indsatsplanbekendtgørelsens § 3, stk. 2 skal en indsatsplan indeholde en angivelse af, hvilken tidligere vedtagen indsatsplan som i givet fald skal ophæves, jf. kapitel 4.2.7. Kommunen kan også vælge at vedtage et tillæg til en eksisterende indsatsplan i det omfang, det er relevant.

Miljøministerens udpegnings af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og indsatsområder, begrænser ikke kommunens mulighed for inden for andre udpegede indsatsområder eller uden for indsatsområder at planlægge en begrænsning af anvendelsen af sprøjtemidler til beskyttelse af grundvandet mod udvaskning af sprøjtemidler, når grundlaget er til stede; f.eks. på arealer hvor grundvandsdannelsen er særlig stor, og hvor risikoen for forurening af grundvandet derfor alt andet lige er større end andre steder, jf. kapitel 3.7.2 og 3.9.

7.5 Kommunens vurdering af risiko for forurening af grundvandet

Kommunen skal i indsatsplanen for et indsatsområde inden for et sprøjtemiddelfølsomt areal specifikt forholde sig til, hvilke aktuelle anvendelser af sprøjtemidler der udgør en risiko for grundvandet.

Kommunen skal i sin vurdering ikke inddrage den naturlige beskyttelse af vandressourcen, da dette har indgået i vurderingsgrundlaget for udpegning af indsatsområderne under den statslige grundvandskortlægning.

Statens vurderingsgrundlag baserer sig på jordens geologiske sammensætning ned til to meters dybde og inddrager således ikke eventuelle dybereliggende beskyttende lerlag, da der fortsat ikke er tilstrækkelig viden til at kunne vurdere lerlags følsomhed over for udvaskning af sprøjtemidler til grundvandet. Statens vurdering ved udpegning af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder har imidlertid ikke kunnet tage hensyn til situationer, hvor øverste jordlag er ændret eller fjernet på et afgrænset areal. Kommunen forventes derfor, hvor det er relevant, at lade dette aspekt indgå i sin vurdering af forureningstruslen inden for et indsatsområde.

Statens udpegning af indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder baserer sig ikke på oplysninger om grundvandsdannelsen. Risikoen for forurening af grundvandet er alt andet lige større for områder med stor grundvandsdannelse, jf. kapitel 3.7.2. Derfor bør kommunen i sin vurdering af forureningstruslen mod grundvandet inddrage viden om stor grundvandsdannelse inden for et indsatsområde.

Viden om, at der lokalt findes tynde jordlag beliggende over kalken eller krystallinske bjergarter vil være væsentlig ved den konkrete vurdering af behovet for at gennemføre en indsats generelt og for sprøjtemidler i særdeleshed.

Statens udpegning baserer sig på en vurdering af forureningsrisici, men dette har karakter af en screening og kan alene ikke bruges som grundlag for indgåelse af dyrkningsaftaler eller meddelelse af påbud om rådighedsindskrænkninger på ejendomsniveau. Kommunens forventes derfor i indsatsplanen samt i de konkrete afgørelser at lade dette indgå i en nærmere vurdering af beskyttelsesbehovet for et indsatsområde, jf. kapitel 7.5.1.-7.5.4.

7.5.1 Kravet om detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse

Det er efter lovgivningen et krav, at en indsatsplan indeholder en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse, jf. indsatsplanbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 5. For så vidt angår sprøjtemidler er det ikke muligt, som for nitrat, at opgøre udvaskningen til grundvandet, jf. kapitel 4.2.4. Derfor forventes kravet for så vidt angår sprøjtemidler opfyldt ved, at en kommune ved en konkret vurdering forholder sig til arealanvendelsen og anvendelsen af sprøjtemidler inden for et indsatsområde.

Det er ved denne vurdering særlig relevant at inddrage flg. forhold:

- Aktuelle anvendelser af sprøjtemidler, f.eks. jordbrug, golfbaner og private områder.
- Evt. stigende koncentration af godkendte sprøjtemidler i grundvandet.

På samme måde som det gælder for nitrat, kan et område på baggrund af en konkret vurdering få en "skæv" fordeling af rådighedsindskrænkninger, hvor ikke alle lodsejere i et område pålægges at begrænse anvendelsen af sprøjtemidler, hvis det er hensigtsmæssigt. Se kapitel 6.3.1.

7.5.2 Vurdering af forskellige anvendelser af sprøjtemidler

Resultater af grundvandsovervågningen i NOVANA dokumenterer, at langt størstedelen af fundene af sprøjtemidler i grundvandet skyldes midler, som i dag er forbudte eller har fået reguleret den oprindelige anvendelse for at beskytte grundvandet.

Ved den aktuelle anvendelse af sprøjtemidler er risici for forurening af grundvandet først og fremmest knyttet til anvendelse af sprøjtemidler i landbrugsområder med konventionelt jordbrug, da langt hovedparten af forbruget af sprøjtemidler ligger her. Derudover kan forureningstruslen også være relateret til andre anvendelser af sprøjtemidler end jordbrug, f.eks. anvendelse af sprøjtemidler på golfbaner, fodboldbaner og rekreative områder.

Brugen af sprøjtemidler i økologisk jordbrug eller jordbrug med miljøbetinget tilskud vurderes ikke at udgøre en uacceptabel risiko for forurening af grundvandet. Der er i økologisk jordbrug få muligheder for at anvende sprøjtemidler. NaturErhvervstyrelsens "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion" indeholder en beskrivelse af tilladte sprøjtemidler og behandlingsmetoder, jf. vejledningens kapitel 9 "Hvilke muligheder har du for plantebeskyttelse?". For jordbrug med miljøbetinget tilskud er det fra NaturErhvervstyrelsen en betingelse, at arealerne drives uden anvendelse af andre sprøjtemidler end dem, der er tilladt i økologisk jordbrugsproduktion.

Anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer er i dag stærkt begrænset, og det udgør kun ca. 0,1 % af det samlede salg. Der blev i 1998 indgået en aftale mellem amter, kommuner og Miljøministeriet, om at afvikle anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer. Siden aftalen blev indgået, er forbruget af sprøjtemidler på de offentlige arealer faldet med 80 %. Undtaget fra aftalen er kæmpe-bjørneklo, der fortsat må bekæmpes med sprøjtemidler. I 2007 blev den tidligere aftale erstattet af en ny aftale om at fortsætte afviklingen af anvendelsen af sprøjtemidler på offentlige arealer. Aftalen vedrører arealer, der ejes, vedligeholdes eller drives af kommuner, regioner eller staten, herunder f.eks. parker, kirkegårde og banearealer.

Anvendelsen af sprøjtemidler på golfbaner er de senere år reguleret for at nedbringe belastningen herfra. En frivillig aftale fra 1995 mellem golfklubberne og Miljøministeriet om begrænsning af anvendelsen af sprøjtemidler blev i 2011 afløst af en politisk aftale, som siden er udmøntet i en bekendtgørelse, som trådte i kraft i marts 2013. Reglerne betyder bl.a., at der er sat et loft for, hvor meget sprøjtemidlerne må belaste den enkelte golfbane, og klubberne skal indberette deres årlige forbrug af sprøjtemidler til Miljøstyrelsen. Ved konstatering af ukrudt, skadedyr eller plantesygdomme på banen, skal mulige alternativer ifølge reglerne undersøges, før sprøjtemidler kan tages i anvendelse.

Overjorden på en golfbane kan være ændret eller fjernet, hvorved metodikken for identifikation af sprøjtemiddelfølsomme arealer ikke er valid for det pågældende areal. Det er derfor nødvendigt at foretage en konkret vurdering af det pågældende areals sårbarhed over for udvaskning af sprøjtemidler. Tilsvarende forhold kan gøre sig gældende for andre typer af arealanvendelser, hvor jorden tilføres sprøjtemidler.

Haveejere står i dag for ca. 1 % af forbruget af sprøjtemidler. Det er vanskeligt at føre tilsyn med private anvendelse af sprøjtemidler. Miljøministeriet har gennemført informationskampagner over for private, og nye regler vil bl.a. betyde, at den tidligere risiko ved anvendelse af koncentrerede sprøjtemidler fjernes. Miljøstyrelsen anbefaler generelt, at man lader være med at sprøjte i haven. Det vil almindeligvis ikke være nødvendigt at bruge sprøjtemidler i haver, idet der findes andre metoder til at bekæmpe ukrudt, svampeangreb og skadedyr på planter.

Miljøstyrelsens hjemmeside www.godthavemiljo.dk giver gode råd om en sprøjtefri have og hjælper de haveejere, der ønsker at sprøjte i haven, med at vælge de mindst belastende sprøjtemidler. Miljøstyrelsen har valgt at give sprøjtemidlerne karakterer, så haveejere har mulighed for at vælge de produkter, der belaster miljø og sundhed mindst.

7.5.3 Specielt om konventionel jordbrugsdrift

Ved jordbrugsdrift refereres der her til landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskole eller lignende jordbrugsvirksomhed.

Anvendelsen af pesticider i det konventionelle jordbrug i form af landbrug, skovbrug, gartneri, frugtavl, planteskoler mv. står for ca. 99 % af det samlede salg af pesticider i Danmark. Landbruget tegner sig for den største andel af anvendelsen.

Der er ikke et tilstrækkeligt grundlag til at differentiere risici mellem de forskellige brancher inden for jordbruget eller til at sammenlignes mellem forskellige sprøjtemidler på forskellige jorder, dog vurderes risikoen fra gartnerier med lukkede systemer at være ubetydelig.

Der skal, som tidligere nævnt, foretages en konkret vurdering af risikoen ved anvendelse af sprøjtemidler ud fra forholdene omkring de enkelte arealer.

Der er alt andet lige en risiko forbundet med håndtering af pesticider og sprøjteudstyr på vaskepladser og andre arealer med påfyldning og rensning af sprøjteudstyr. Risikoen ved denne håndtering kan inddrages i vurderingen af, hvilken beskyttelse der skal fastsættes i et udpeget indsatsområde.

7.5.4 Vurdere forureningsrisiko ud fra overvågningsdata

Det er ifølge drikkevandsbekendtgørelsen⁵ obligatorisk for vandforsyninger at undersøge for en række sprøjtemidler og nedbrydningsprodukter i boringskontrollen og kontrollen med drikkevand. Derudover overvåges grundvandet i Danmark under den nationale grundvandsovervågning, kaldet GRUMO⁶. Under GRUMO repræsenterer en stor andel af målingerne det yngre, overfladenære grundvand, hvor der er øget risiko for fund af sprøjtemidler. Det kan være et tidligt varsel om risiko for udvaskning af sprøjtemidler til det dybereliggende grundvand.

Kommunen kan inddrage tilgængelige overvågningsdata til brug for en vurdering af risiko for forurening af grundvandet ved den aktuelle anvendelse af sprøjtemidler inden for indsatsområdet og dermed behovet for beskyttelse af området.

7.5.5 Indsats over for anvendelse af sprøjtemidler i byerne

Byer indgår som forklaret i kapitel 7.3.1 ikke i de udpegede indsatsområder inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder, da den anvendte metodik for udpegningen ikke er valid for byarealer.

Aktiviteter i byer kan imidlertid være en kilde til udvaskning af sprøjtemidler til grundvandet. Kommunalbestyrelsen og vandforsyningsselskaber kan således for byarealer beliggende inden for OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udarbejde en indsatsplan med henblik på her at begrænse anvendelsen af sprøjtemidler, jf. kapitel 3.4.

7.6 Mulige begrænsninger i anvendelsen af sprøjtemidler

En mulig begrænsning i anvendelsen af sprøjtemidler kan være, at der inden for indsatsområder på sprøjtemiddelfølsomme arealer som udgangspunkt alene anvendes de sprøjtemidler, som i Danmark er tilladt i økologisk jordbrug, idet økologisk jordbrug i relation til sprøjtemidler må forventes at udgøre en begrænset risiko for grundvandet.

Hertil kommer, at en række sprøjtemidler forventes at blive vurderet som lavrisikomidler i en kommende EU-udpegning. Når kriterierne for EU's udpegning er fastlagt, vil Miljøstyrelsen

⁵ Bekendtgørelse nr. 292 af 26. marts 2014 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg

⁶ GEUS, 2013: Grundvandsovervågning 2013

(www.geus.dk/DK/publications/groundwater_monitoring/Sider/1989_2012.aspx)

vurdere, hvorvidt disse lavrisikomidler kan anvendes på lige fod med sprøjtemidler tilladt i økologisk jordbrug eller jordbrug med miljøbetinget tilskud.

7.7 Tilsynet

Kommunerne fører efter miljøbeskyttelseslovens § 65 tilsyn med rådighedsindskrænkninger over for anvendelsen af sprøjtemidler, som er gennemført ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a. Er rådighedsindskrænkninger gennemført ved en aftale mellem f.eks. lodsejer og vandværk, kan overholdelse af aftalen alene kontrolleres i overensstemmelse med aftalens vilkår, jf. kapitel 6.2.

Fødevareministeriet fører samtidig tilsyn med områder, hvor der ydes støtte efter Fødevareministeriets miljø- og økologistøtteordninger til jordbrug, herunder tilskud til omlægning af økologisk jordbrug og miljøbetinget tilskud.

UDKAST

INDKAST

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk